

Türk Tıp Tarihi Kurumu İlk Dişhekimliği
Okulumuz Olan İstanbul Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi'nin
100. Kuruluş Yılı Anısına Bir Kitap Yayınladı
The Association of Turkish Medicine History
Published A Book in Memory of
100th Foundation Year of Faculty of Dentistry of
Istanbul University which is Our First
Dentistry School

Arın NAMAL^a

^aDeontoloji ve Tıp Tarihi AD,
İstanbul Üniversitesi
İstanbul Tıp Fakültesi, İSTANBUL

Geliş Tarihi/Received: 16.06.2008
Kabul Tarihi/Accepted: 16.06.2008

Yazışma Adresi/Correspondence:
Arın NAMAL
İstanbul Üniversitesi
İstanbul Tıp Fakültesi,
Deontoloji ve Tıp Tarihi AD,
İSTANBUL
arinnamal2002@yahoo.com

ÖZET Türk Tıp Tarihi Kurumu, ülkemizin ilk dişhekimliği okulu olan ve günümüzde İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi adını taşıyan kurumun 100. kuruluş yılı nedeniyle bir armağan kitabı yayınlamıştır. Kitabın editörleri Assoc. Prof. Dr. Arın Namal, Prof. Dr. Ayşegül Demirhan Erdemir ve Prof. Dr. Öztan Öncel'dir. Yazıda, kitap hakkında bilgi verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, 100. Kuruluş Yılı

ABSTRACT The Association of Turkish Medicine History published an anniversary book due to the 100th foundation year of the association which is the first dentistry school of our country and called as Istanbul University Dentistry Faculty Today. Editors of the book are Assoc. Prof. Dr. Arın Namal, Prof. Dr. Ayşegül Demirhan Erdemir and Prof. Dr. Öztan Öncel. Information about the book is given in this article.

Key Words: Istanbul University Faculty of Dentistry, 100th Foundation Year

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2008, 16:105-107

Dünyada 19. yy.'ın başından itibaren özellikle Amerika'da mekanik-
teknik eğitimin ön planda tutulduğu, Tıp Fakültelerinden bağımsız
olarak yapılanmış "Dental Scholl" adı altında okulların kurulması ile
eğitimin sistemleştirilmesi çabaları başlatılmıştı. Bilimsel temelde dişhe-
kimliği öğretimi için oluşturulan ilk kurumlar, Amerika Birleşik Devletle-
ri'nde 1839 yılında faaliyete geçirilen **College of Dental Surgery**, Londra'da
1859'da kapılarını açan **London School of Dentistry** oldu. Almanya'da dişhe-
kimliği eğitimi uzun yıllar özel olarak açılan merkezlerde sürdürülmüş, ilk
yüksek okul 1884 yılında **Berlin Üniversitesi** bünyesinde bir "Enstitü-
" şeklinde açılmıştı. Dünyada 19. yy.'ın ikinci yarısında dişhekimliğinin bir
bilim alanı olduğu, tıp fakültelerine bağlı özel bir alan olarak tanınabileceği
fikri yerleşmekte ve öncü örnekler ortaya konmaktayken bizde, 20. yy. baş-
larken henüz dişhekimliği yetiştirmek üzere bir kurum oluşturulması başarıla-

mamıştı. Ancak Balkanlarda da henüz açılmış bir dişhekimliği okulu bulunmuyordu ve Balkanlarda dişhekimliği okullarının açılışı için daha birkaç on yıl geçecekti. Ülkemizde modern anlamda bir eczacılık okulunun temelleri ise, Galatasaray'da kurulan **Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane'de Eczacı Sınıfı** adı altında 1839 yılında atılmış, okul mezunu eczacılar, "diplomalı" kişiler olarak çoktan mesleklerini uygulamaya başlamışlardı.

Zamanın **Tıp Fakültesi Muallimler Meclisi Karar Defteri'nin** incelenmesi, ülkemizin ilk dişhekimliği okulunun ilk bütçesinin 22 Kasım 1908'de Maarif Nezareti tarafından kabul edildiğini göstermektedir. **Diştababeti Mektebi Talebe Cemiyeti**, kuruluşun ilk adımı olan bu tarihi esas alarak 1948 yılında ilk kez "**Kuruluş Yıldönümü**" kutlaması yapmış, kutlama anısına, 22 Kasım 1948 tarihiyle "**Türk Dişhekimliği Okulu'nun 40. Kuruluş Yılı Gazetesi**" yayınlamıştır. Bu sembol gün, halen her yıl **Türk Dişhekimleri Birliği** tarafından kutlanan **Ağız-Diş Sağlığı Haftası'nı** da belirlemekte ve böylece yaşatılmaktadır.

Dünyadaki ilk örneklerine nazaran geç kurulan, 1909 yılında faaliyete geçen, ilk adı **Dâr-ül funûn-ı Osmânî Tıp Fakültesi Eczacı, Dişçi, Kabile(Ebe) ve Hastabakıcı Kadın Mektebi** olan, **Diştababeti Okulu, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dişhekimliği Okulu** adları ardından **İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi** adını almış ilk dişhekimliği okulumuzun, Halid Şazi Hoca'dan başlayarak her biri üstün yetenek ve çalışkanlık timsali olmuş Hocaları, kendilerini mesleklerine adayışlarıyla bir yüz yıl içinde mesleği ülkemizde koşar adımlarla ilerletmenin tarihini yazdılar. Kitap, bu onurlu tarihi yazmış olan tüm Hocalarımıza, bu kurumdan aldıkları eğitimin gereğini en iyi şekilde yerine getirmek üzere yurt sathına dağılarak insana hizmetin en seçkin alanlarından biri olan dişhekimliği mesleğine ömürlerini adanmış ve adamakta olan dişhekimlerimize armağan edilmek üzere hazırlanmıştır.

Kitabımız, Konya'da 20-24 Mayıs 2008 tarihlerinde **gerçekleşen Türk Tıp Tarihi Kurumu I. Uluslar arası ve X. Ulusal Tıp Tarihi Kongresi'nde** "**Ülkemizde İlk Dişhekimliği Okulunun Kuruluşu-**

nun 100. Yılı" **Seksiyonunda** sunulan bildirimlerin yanı sıra, kuruluş tarihlerini yazmaları ricasıyla ulaştığımız Dişhekimliği Fakültelerimiz ve Dişhekimleri Odalarımızdan bize ulaşan yazıları içermektedir.

"**Kuruluşunun 100. Yılında Ülkemizin İlk Dişhekimliği Okulu'na Armağan**" kitabımız içerisinde ayrıca, meslek dergilerimizde adı okulumuzla özdeşleşmiş Hocalarımızın ve bazı meslektaşlarımızın tıp tarihimizi konu alan bazı yazılarına da yer vererek, onların seslerinin bugün de kulaklarımızda yankılanmasını sağlamak istedik. Okulumuzun ardında bıraktığı bir yüzyıl içindeki ilk kökleşme safhasında adları parıldayan Hocalarımızdan, yayın projesine ait zaman darlığı nedeniyle maalesef ancak sınırlı sayıda ismin kısa biyografilerine de yer verebildik. Tümünü saygıyla anıyoruz. İleride kapsamı genişletilecek dişhekimliği tarihimize yönelik araştırmalarda kitabımızda değinemediğimiz biyografiler üzerine, bilimsel çalışmalar boyutunda derinleşilerek inileceğinden kuşku duymuyoruz. Kuşkusuz bu araştırmalar, daha sonraki safhalarda yıldızlaşmış Hocalarımızı da konu alacaktır. Bu alanda ortaya konacak bilimsel araştırmaların heyecanını şimdiden duymaktayız.

I. Sunuş Yazıları, II- Türkiye'nin İlk Dişhekimliği Okulu'nun Faaliyet Gösterdiği Binalar:

Kadırga'dan Çapa'ya, III- Öncülerimiz, IV-1000. Yıla Armağan Makaleler, V- Söyleşi, VI- Tarihten Tarihimizi Konu Almış Sayfalar VII- Gülmüseten Sayfalar, VIII- 110. Yıla Armağan Kitabımıza Kurumlaşma Öykülerini Gönderen Dişhekimliği Fakültelerimiz ve Meslek Odalarımız IX- Bedii N. Şehsuvaroğlu Arşivinden X- Tarihimizde Reklamlar adını taşıyan bölümlerden oluşan kitabımız, **Doç. Dr. Arın Namal, Prof. Dr. Öztan Öncel, Prof. Dr. Ayşegül Demirhan Erdemir** editörlüğünde hazırlanarak Nobel Tıp Kitabevleri tarafından yayınlanmış ve satışa sunulmuştur.

Kitabımıza sunuş yazısı yazan, Konya'da 20-24 Mayıs 2008 tarihlerinde gerçekleşecek olan **Türk Tıp Tarihi Kurumu I. Uluslar arası ve X. Ulusal Tıp Tarihi Kongresi'ndeki** seksiyonumuzu açmak üzere aramızda bulunan İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin **100. Yılı'nın Dekanı Sayın**

Prof. Dr. Hasan Meriç'e en içten teşekkürlerimizi sunarız.

İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunu, Çukurova Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Kurucu Dekanı olup, halen dekanlığı yürütmekte olan, tıp tarihi alanının da değerli Hocası Sayın **Prof. Dr. İter Uzel'e**, gerek bu kitabın hazırlanmasına, gerekse Konya'da 20-24 Mayıs 2008 tarihlerinde gerçekleşen **I. Uluslar arası ve X. Ulusal Tıp Tarihi Kongresi'nde** bu konuda bir seksiyon açılmasına, önerisi ile yön vermiş ve çalışmalarımızı desteklemiş olmalarından ötürü içtenlikle teşekkür ederiz. Dişhekimliği tarihimiz bakımından çok anlamlı bu yıldönümünün özel olarak kutlanmasına içten bir ilgi gösteren Türk Tıp Tarihi Kurumu Yönetim Kurulu üyelerine de gönül dolusu teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kitabımıza makaleleriyle katılan İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi emekli Hocalarımızdan halen Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın **Prof. Dr. Gündüz Bayırlı'ya**, Dekanlarımızdan **Prof. Dr. Nuri Muğan'a**, Sayın **Prof. Dr. Melek**

Yıldırım, Sayın Prof. Dr. Ahmet Efeoğlu'na, Sam-sun 19 Mayıs Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi öğretim üyelerinden Sayın **Yard. Doç. Dr. Murat Canger'e** ve Sayın **Prof. Dr. Peruze Çelenk'e**, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Dişhekimliği Bilimleri Merkezi'nden **Prof. Dr. Diş Tbp. Kd. Alb. Yavuz Aydınтуğ'a**, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi AD Öğretim Üyesi Sayın **Prof. Dr. Nuran Yıldırım'a**, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunu, halen Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi AD'ndan **Yard. Doç. Dr. Funda Kadioğlu'na**, Dişhekimi Sayın **Ahmet Ataman'a** ve Dişhekimi Sayın **Ahmet Sağman'a** dişhekimliği eğitimi kurumlarının ve dişhekimliği meslek örgütünün çok çeşitli yurt köşelerine yayılmış olduğunu örneklemek üzere tümüne çağrıda bulunduğumuz Fakülte ve Odalarımızdan, kitabımıza yazı veren Dişhekimliği Fakültelerimize ve Meslek Odalarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Nice yüzyıllara Türkiye Cumhuriyeti İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi!

